

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

เรื่อง มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ นร ๑๕๐๑/๑๓๐๙๑ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา สรุปความได้ว่า ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไปนั้น เนื่องจากได้เกิดปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ใน มาตรา ๗๑ ซึ่งบัญญัติว่า "ให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานการศึกษา และสถานศึกษาที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงมีฐานะและอำนาจหน้าที่เช่นเดิม จนกว่าจะได้มีการจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ" สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ศึกษาการตีความประเด็นที่มีลักษณะคล้ายกันในกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน พ.ศ. ๒๕๔๑ สรุปได้ว่า ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๑ เป็นเพียงข้อกำหนดเพื่อเร่งรัดให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วมิได้ถือเป็นเงื่อนไขหรือกำหนดเวลาที่จะทำให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานการศึกษา และสถานศึกษา ต้องยกเลิกฐานะและอำนาจหน้าที่เดิมแต่อย่างใด ดังนั้น หากยังไม่มีผลการดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด หน่วยงานที่มีอยู่เดิมยังคงมีฐานะ อำนาจ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ จนกว่าการจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะแล้วเสร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพิจารณาให้ความเห็นว่าการตีความมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการการศึกษา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว ประกอบกับ ได้ฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง) โดยผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ข้อหารือนี้สืบเนื่องมาจากการประชุมคณะอนุกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีข้อสังเกต

เกี่ยวกับมาตรา ๗๑^๑ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ว่าหากการจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาแล้ว หน่วยงานต่างๆ จะยังคงมีฐานะ อำนาจ และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้หรือไม่ จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติหรือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แต่สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาตินั้น มีความเห็นตามที่ปรากฏข้างต้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เห็นว่า มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ บัญญัติความไว้เป็นสองเรื่อง คือ เรื่องแรกเกี่ยวกับสถานะภาพของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ใช้บังคับ ซึ่งมาตรา ๗๑ บัญญัติให้คงมีฐานะและอำนาจหน้าที่เช่นเดิม จนกว่าจะได้มีการจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ส่วนอีกเรื่องหนึ่งได้กำหนดระยะเวลาการจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ โดยกำหนดให้แล้วเสร็จในเวลาไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ใช้บังคับ สำหรับเรื่องแรกนั้นตรากฎที่ให้มี การดำเนินการจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาใหม่ ฐานะและอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานการศึกษา และสถานศึกษาย่อมเป็นไปตามที่เป็นอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ใช้บังคับ ส่วนในเรื่องที่สองนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นด้วยกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ว่า ระยะเวลาดังกล่าวเป็นระยะเวลาเร่งรัดในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะไม่มีผลในทางทำให้กระทบต่อฐานะและอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม ฯลฯ แต่ก็มีผลเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของเมืองหรือทางวินัยที่ต้องสามารถอธิบายได้ แล้วแต่กรณี

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๕

^๑ มาตรา ๗๑ ให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงมีฐานะและอำนาจหน้าที่เช่นเดิมจนกว่าจะได้มีการจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ